

Noodplan en ontruiming

Ongelukken zitten in een klein hoekje en er bestaat altijd een kans dat je in je clubgebouw te maken krijgt met een calamiteit. Een calamiteit is een ernstige gebeurtenis waarbij verschillende (veel) slachtoffers zijn of kunnen voorkomen. In sommige gevallen is het hierbij nodig om de ruimte of het hele gebouw te ontruimen. Om hierop voorbereid te zijn moet je als groep een ontruimingsplan hebben.

Een ontruimingsplan bestaat uit regelingen en activiteiten die uitgevoerd en opgevolgd worden bij een calamiteit. Ontruimen gebeurt pas dan als de ruimte of het gebouw waarin men zich bevindt zó gevaarlijk is of kan worden dat blijven niet meer mogelijk is. Bij brand wordt overigens altijd ontruimd.

Ontruimingstaken

Bij een ontruiming is het belangrijk dat iedereen weet wat er van hem of haar verwacht wordt. Om overzicht te houden, kunnen twee soorten functies worden onderscheiden:

- Coördinator: De teamleiders van de aanwezige speltakken treden op als coördinatoren. Als verschillende speltakken aanwezig zijn, is de melder de hoofdcoördinator.
- Ontruimingsfunctionarissen: De ontruimingsfunctionarissen zijn leidinggevenden die op dat moment aanwezig zijn. Hun taak bestaat uit het controleren of 'hun' verdieping/lokaal helemaal ontruimd is. Dat melden ze aan de coördinator.

Wat moet je doen als je brand ontdekt of gealarmeerd wordt?

Coördinator

1. Bel 112 en waarschuw de brandweer, met vermelding van naam, adres, object en aard van de brand.
2. Waarschuw de overige leiding in het gebouw.
3. Geef het ontruimingssignaal.
4. Start de ontruiming volgens het stappenplan. Gebruik geen liften.
5. Sluit ramen en deuren.
6. Probeer de brand te blussen zonder zelf risico te lopen.

Hierna moet je de volgende stappen nemen:

1. Ga, als het mogelijk is, naar het verzamelpunt en neem daar de coördinatie op je.
2. Controleer of de brandweer gewaarschuwd is.
3. Zorg dat wordt bijgehouden welke personen zich hebben afgemeld.
4. Zorg dat wordt bijgehouden uit welke ruimten de speltakken kwamen.
5. Zorg dat het aantal vermisten wordt bijgehouden.
6. Zorg dat de brandweer wordt opgevangen en geïnformeerd.

Ontruimingsfunctionaris

1. Start de ontruiming volgens het stappenplan. Gebruik geen liften.
2. Zorg dat alle personen naar de verzamelplaats gaan.
3. Sluit ramen en deuren.
4. Controleer hierna de verdieping/lokalen op achterblijvers.
5. Meld dat de etage en/of de lokalen leeg zijn, aan de coördinator.
6. Ga naar de verzamelplaats.
7. Zorg dat het aantal vermisten wordt bijgehouden en doorgegeven aan de coördinator.
8. Zorg dat iedereen op de verzamelplaats blijft.
9. Hou je gereed voor andere opdrachten.

Als deze opzet bij je groep past, kun je dit overnemen. Anders moet je de taken zó invullen dat deze passen in je organisatie.

Wijze van ontruimen

Het clubhuis wordt bij brand helemaal ontruimd. Dit ontruimen gebeurt in drie stappen:

1. horizontaal ontruimen;
2. verticaal ontruimen, verdieping onder en boven de brand;
3. alles ontruimen.

Stap 1

Horizontale ontruiming zal in de meeste gevallen plaatsvinden op de verdieping waar de brand is. De aanwezige personen begeven zich dan direct achter de eerste brandscheiding en begeleiden degenen die zich moeilijk kunnen verplaatsen. De volgorde van ontruimen is:

1. het lokaal waar de brand begonnen is;
2. de tegenoverliggende lokalen;
3. de naastliggende lokalen;
4. de lokalen naast de tegenoverliggende lokalen;
5. enz.

Stap 2

Verticale ontruiming vindt plaats in opdracht van de brandweer, de coördinator of de leiding. Alle personen van de te ontruimen verdiepingen worden gewaarschuwd en gaan via de trappen naar de verzamelplaatsen. De volgorde van ontruimen is:

1. de verdieping waarop brand is;
2. de verdieping boven de brand;
3. de verdieping onder de brand.

Stap 3

Alles ontruimen vindt plaats in opdracht van de brandweer, de coördinator of de leiding. Alle personen van de te ontruimen verdiepingen worden gewaarschuwd en gaan via de trappen naar de verzamelplaatsen. De personen, op de verdiepingen die het dichtst bij de brand liggen, of die het meeste risico lopen, worden als eersten gewaarschuwd.

Instructies

Instructies zijn aanwijzingen voor stafleden, jeugdleden en overige aanwezigen in het clubhuis, waarin staat wat te doen bij een calamiteit. Deze instructies worden op belangrijke en goed zichtbare plaatsen in het clubhuis opgehangen. Je kunt gebruik maken van de instructieposter in de bijlage.

Noodplan

Om voor iedereen duidelijk te maken waar nooddeuren en vluchtwegen zijn, waar blusmiddelen zich bevinden en waar de gevaarlijke installaties zijn, is het belangrijk een noodplan in de verschillende ruimtes op te hangen. Maak een plattegrondtekening van het gebouw en voeg de noodzakelijke pictogrammen in de tekening. Doe dit voor elke aanwezige verdieping en kelder. Afhankelijk van de grootte van het gebouw (verdieping) kun je de tekening op A3 of A4 uitvoeren. De tekening moet duidelijk leesbaar zijn. Je kunt ervoor kiezen om een aparte overzichtstekening te maken.

Vermeld op de tekening de datum van aanmaken en de naam van de groep. De tekening dient te zijn voorzien van een noordpijl. Naast de diverse pictogrammen (zoals van blusmiddelen, telefoon, EHBO trommel), moet je ook aangeven wat de vluchtroutes zijn.

Geef op de overzichtplattegrond ook aan

- toegangswegen;
- verzamelplaatsen;
- kampvuurkuil;
- opslag van gasflessen / hout;
- plaats hoofd waterafsluiter, hoofd gasafsluiter, hoofdschakelaar elektra

Er moeten minstens twee verzamelplaatsen op voldoende/veilige afstand zijn, zodat men altijd aan de kant waar de wind vandaan komt kan gaan staan en de doorgang van de brandweer niet blokkeert.

Kopieer de tekening in kleur en hang haar in een wissellijst op verschillende plaatsen in het gebouw. Bij het plaatsen van de noodplantekening beoordeel je goed welke informatie je waar wil geven. Zo is bijvoorbeeld een overzichtstekening van het terrein niet van belang op de verdieping.

Gebruik onderstaande soorten pictogrammen in de tekening.

EHBO

telefoon

vluchtroute

verzamelplaats

brancard

EHBO
post

verboden te roken

verboden voor open vuur

geen drinkwater

let op gevaar (bij gaskraan)

let op elektrische spanning

alarmknop

poederblusser

slanghaspel

alarmhoorn

brandladder

Meer informatie

Brandweer

gemeente

Ondanks dat Scouting Nederland probeert de infobladen zo up-to-date mogelijk te houden, kan het voorkomen dat er inmiddels nieuwe regelgeving is afgekondigd. De tekst van de geldende wet- en regelgeving is bepalend. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.